

Előfizetési ár:

Egész évre	4 K.
Fél évre	2 K.
Negyed évre	1 K.
Egyes szám	20 l.

AZ ERDŐ

Hirdetések

egy hasábos garmondszedés milliméter soronkint 10 fillérrel, táblázatos és garmond betűnél kisebb betűfaj szedés másfél-szeres egységárral számítatik. — Az egész oldal négy hasáb széles.

Előfizetőknek az álláskezeslet és kínálat rovata rövid közlésekre díjtalanul áll rendelkezésre.

Szerkeszti:

BALOGH ERNŐ

m. kir. erdőtanácsos.

Erdészeti és vadászati szaklap kisebb erdők birtokosai és kezelői, erdészeti altisztek, erdőőrök és vadőrök részére.

TULAJDONOS ÉS KIADÓ AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET.

Az előfizetési ár «Az Erdő» kiadóhivatala címén Budapest, V., Alkotmány-utca 6. szám alá küldendő. Ide intézendők a lap szétküldésére vonatkozó reklamációk is.

A lap szellemi részére vonatkozó levelezés (kéziratok stb.) «Az Erdő» szerkesztőségéhez, Budapest, V., Zoltán-utca 16. sz. intézendők. Kéziratok vissza nem adatnak.

«Az Erdő» munkatársai megfelelő írói tiszteletdíjban részesülnek, a melyet a szerkesztőség évnegyedenként utalványoz. A lap után netalán származó tiszta jövedelem teljes összegében az Orsz. Erdészeti Egyesület által kezelt oly alap javára fordítatik, a mely — később meghatározandó módon — e lapra előfizető erdészeti altisztek, erdő- és vadőrök javára fog szolgálni.

TARTALOM.

Decrett József élete és erdőgazdasági tevékenysége. (Kaán Károly.)
 Gazdasági tanácsadó: A rajzáról. (Csergő Venczel.) — Kis pulykák etetése. (Jaczkoviczné.)
 Különfélék: Erdőaltisztek jutalmazása. — Vadon termő gyógynövények gyűjtési leírása. — Végzetes szerencsétlenség. — Hibaigazítás. — Időjelzés.
 Változások az erdészeti szolgálat köréből.
 Szerkesztői üzenetek.

Decrett József élete és erdőgazdasági tevékenysége. (1774—1841.)

Adalék a magyar erdőgazdaság történetéhez.

Írta: Kaán Károly.

(Folytatás.)

(Az «Erdészeti Lapok» után.)

III. Erdőgazdasági tevékenységének méltatása.

A XVIII. század vége felé, a mikor már a nyugat országai mindjobban fölkarolják az erdőgazdaság kultuszát, nálunk is mutatkoznak jelenségek, a melyek egy jobb jövő előjeleit sejtetik.

Eszterházy Ferenc gróf és Scultéti Ferdinánd ellenjegyzése mellett Mária Terézia királynő 1769 december hó 22-én kelt elhatározásával kiadja terjedelmes rendelkezését «a fáknak és erdőknek neveléséről és megtartásáról».

Nevezetes királyi «rendelés». Fölhívja az ország figyelmét az erdők fentartásának jelentőségére. Kitanítja az erdők okszerű használatára, felújítására, azok nevelésére és gondozására.

Nagy értéket az iratnak éppen az ad, hogy legfelsőbb helyről, királyi székben először hirdetik Magyarországon, hogy «mely nagy és hasznos dolog legyen az, ha az erdők mindenkor jó és virágzó állapotban tartatnak; káros ellenben és fölöttébb ártalmas, ha minden különbség nélkül vágattatván, elpusztulnak».

Az erdők és a bennük üzendő gazdaság jelentőségének a legfelsőbb helyről való hirdetése csak megerősíti a nyugat állami erdőgazdasági tevékenységéről hazánkban szállongó híreket, és fokozza a német erdészeti írók egymásután megjelenő és akkortájt már hazánkban is olvasott munkáinak érdekességét és fontosságát.

Hozzájárult mindehhez az erdőnek akkor még mindeféle szolgálomakkal és az úrbéri viszonyból eredő terhekkal lenyűgözött és egyébként is elhanyagolt állapota, valamint hozzájárult a bekövetkezendő országos fahiánytól való indokolatlan félelem; * a mi különben szinte minden nemzet gazdasági életében megállapítható jelenség és előhírnöke az erdőgazdasági fejlődés megindultának.

A vázolt körülmények között nem csoda, hogy e tájt a kormányhatalom már hazánkban is állandóan programmon tartja az erdők fentartásának elősegítését, azok konzerválásának biztosítását és az erdőgazdasági

érdekek istápolását!

Kormányintézkedés alapján már 1780 körül kezdetét vette a kincstári uradalmak felvétele, térképek szerkesztése és az erdőállományok becslése.**

Az 1770-ben Selmezbányán létesített bányászati akadémián 1807-ben erdészeti tanszéket szerveznek és azt a jeles Wilkenssel töltik be.

Szerveznek 1807-ben négy országos főerdőfelügyelői állást, hogy az erdők fentartásához fűzött fontos államgazdasági érdekeknek érvényt szerezzenek.

Az ekként hazánkban először ébredező erdészeti tavaszi szellője Decrett fogékony lelkére is nagy hatással volt, és mindenesetre jelentékeny befolyást gyakorolt arra, hogy a 14 éves korától az erdőgazdaság szolgálatában nevelkedett fiatalember mohó érdeklődéssel olvassa a német erdőgazdasági munkákat és ez úton magának jeles ismereteket szerezzen.

Munkásságának tanulságos eredményei igazolják, hogy Decrett József mint autodidakta fogékony eszével és szívós kitartásával kiválóan kiképezte magát. Nem csoda tehát, hogy a mikor az erdészeti fejlesztésének szolgálatában a kormánytevékenység is megindult és ehhez alkalmas erőket kerestek, az intéző körök figyelmét Decrett József kiváló egyénisége nem kerülhette el.

Az új era szinte első választottja Decrett József, a

* A budai helytartótanács 1755-ben elrendelte, hogy a bányavárosok mocharas és nedves helyeken fűzfákat ültessenek és ezzel elejét vegyék az előreláthatólag bekövetkezendő tűzifahiánynak.

** Ennél a munkálatnál nyert alkalmazást Decrett is, a mikor a kincstári szolgálatba állott.

kit 1807-ben a breznóbányai erdőbirói állásban ideiglenesen alkalmaznak, 1808 februárban pedig oda őt már véglegesen kinevezi I. Ferencz király.

Fellebbvalói megtisztelő bizalmából a gyakorlati szolgálatban eltöltött 20 év bőséges tapasztalatával és a magánszorgalomból oly nagy tudásvágygyal elsajátított szép elméleti ismeretek birtokában jutott Decrett e tekintélyes állásba.

Tőle munkát és sikereket vártak; az ő vasakarata és tetterős lelke munkára vágyott!

Alkotni, teremteni kívánt, a mihez az a birtok, a melyet gondjaira bízta s a melyet ő hosszú idők során oly behatóan és részleteiben megismert, bőséges alkalmat is nyújtott.

Decrett életéből az állam szolgálatában addig eltöltött, bár éppen nem meddő 20 év inkább a - tanulás és tapasztalatszerzés idejére esik, míg a breznóbányai erdőbirói állásba jutástól a szolgálata végéig eltelt 30 esztendő annak az eredményekben gazdag tevékenységnek ideje, mely különösen érdemes a méltatásra!

Munkásságának kellő megértéséhez és helyes méltánylásához ki kell azonban emelnünk mindenekelőtt, hogy a mai besztercebányai erdőgazdasági uradalom egész területén és így az annak felső részét alkotó, úgynevezett breznóbányai kerületben is, az erdők épp oly, sőt állíthatjuk, hogy elhanyagoltabb állapotban voltak akkor, a mikor Decrett József 1807-ben a breznóbányai erdőbirói állásra került, mint a milyen elhanyagolt volt az erdők ügye egyebütt, szelvényben az országnak.

A breznóbányai akkori kamarai uradalom területén a bányászat és vele kapcsolatban a kohók üzeme visszafejlődésben lévén, ez a körülmény a bányászat szolgálatában állott erdőgazdaságban is érezte nyomasztó és káros kihatását.

Ennek az egyéb gazdasági és politikai viszonyok miatt is kedvezőtlenül befolyásolt, erősen dekadens állapotnak káros jelei nemesak az uradalmi szolgálat hiányos ellátásában, de az egész uradalom területén egyéb körülmények megnyilvánulásában is észlelhetők voltak.

Rendszertelen fahasználatok, nagy fapazarlással. Elhanyagolt vágások, a melyekben még magfákat is alig hagytak és a melyekben a túlajtott legeltetés az erdők természetes felújulásának útját állta, mert a jogosultak és jogosulatlanok aránytalan számban tartott marhája mindent tönkretett. Sok helyütt már kopárosodó vágások, a pásztorok tüzétől elpusztított hegyoldalok. Az erdők egyébként tele foglalásokkal, jogtalan irtásokkal.

Ez a képe a másfél-százezer holdas besztercebányai kamarai uradalomnak a XIX. század elején. Akkor tehát, a mikor már a kormányhatalom is felismerte az erdőgazdaság nemzetháztartási jelentőségét és törekvése az erdők konzerválására és a bennük üzendő gazdaság fejlesztésére irányult.

Megállapította különben az uradalom ezt az elhanyagoltságát az ott 1807-ben eljáró ú. n. Majláth-Drevenák-féle királyi kiküldött bizottság is, melyben már erdészeti szakértő is szerepelt Duschek Ferencz budai főerdő-felügyelő személyében.

Ez a bizottság jelentésében többek között az erdők fölmérésének s a birtokviszonyok rendezésének, a legeltetés megfelelő korlátok közé szorításának és szabályozásának s az erdők konzerválásának szükségét hangoztatta és mindenesetre az első iniciatívát szolgáltatotta ahhoz, hogy ez az uradalom a gazdasági fejlődés útjára tereltesse.

Decrett Józsefnek a bizottság eljárása után pár hóval breznóbányai erdőbiróvá történt kinevezése ezzel a királyi bizottsági erdőbejárással bizonyára szoros kapcsolatban van.

Decrett József megértette feladatát. Fáradtságot nem ismerő munkakedvvel és lelkesedéssel látott a reá váró feladatok megoldásához.

A folyó hivatalos ügyek ellátásán kívül első feladatának tekintette, hogy rendezze a felügyeletére bízott birtokon az irtások és foglalások ügyét s ezzel az erdők konzerválásához s a birtokállomány biztosításához az első lépést megtegye.

El is végezte ezt a munkát az akkori erdőközi, feketegarami, kisgarami és olaszkaai erdészcségek kerületében.* Mintegy 38.000 hold erdőbirtokon eszközölte a fölvételt, mely abból állt, hogy vázlatos térképeket készített a foglalásokról s azokat birlalóikkal jegyzőkönyvileg letárgyalta.

A jegyzőkönyvek hatalmas köteteknek egész sorozata tanúsága ma is annak a nagy munkának, melyet Decrett az állami birtok jogviszonyainak rendezése érdekében oly odaadó buzgósággal és ma is például szolgálni hivatott pontossággal kifejtett.

Nagy lelkesedéssel és különös előszeretettel fogott a telepesmunkás-kérdés rendezéséhez, a mely ennek a birtoknak akkor már rákfenéjévé kezdett lenni.

Mint telepes favágómunkás-család sarja, ismerte ezt az ügyet, annak teljesen elhanyagolt és kuszált voltát. Ismerte annak úgy a munkásságra, mint az uradalomra káros és tarthatatlan kialakulásait. Egyfelől emberi érzése és igazságszeretete, másfelől az erdőgazdaság iránt való lelkesedése megerősítette lelkében az évszázadok alatt teljesen elfajult állapotok tarthatatlanságát.

A kincstári munkástelepek viszonyaiban kialakult akkori zilált állapotnak vázolására elég talán felemlítenünk, hogy azoknak a kincstári mezőföldeknek a használatát, a melyek arra voltak hivatva, hogy a munkásoknak bérpótlékul szolgáljanak, a hosszú idők során egyes jobbmódúak a szegényebektől megváltották. Az újabb generációk földekhez meg egyáltalán nem tudtak jutni másként, csak irtások és foglalások révén, tehát tiltott utakon.

Egyes jobbmódúak csordákat hajtottak a legelőkre, a szegényebbek pedig kiszorultak, mert egyáltalán nem maradt legelőjük. Az érdekeikben ellenfelek azután nem egyszer bosszúból egymásra gyűjtötták az erdőt, föl-

* A mai mihálytelki, dobrocsi, karámi, sziklai, kisgarami, cserpataki és rezsőparti erdőgondnokságok és Breznóbánya szab. kir. város erdőbirtoka.

perzselték a hegyoldalakat. Mások pedig ki-méletlenül legeltették a vágásokat s a nyá-jaik és csordáik útján úzótt féktelen garáz-dálkodásaikkal kizárták azt, hogy e hegy-vidéknek az erdő felújulásakor annyira ki-vánatos nyugalma meg legyen.

Az erdő, főleg a telepekhez közelebb fekvő részeiben a pusztulás képét mutatta, a munkásnép számottevő részének igényei pedig kielégítve egyáltalán nem voltak.

Meglazult e mellett a munkások között a fegyelem; s mert a művek üzeme nagyon is alászállt s így tüzelőfára és faszénre sem volt oly nagy arányokban szükség, nagyon megapadt az erdei munka s így keresethez sem jutott a telepek lakossága.

Decrett ezért fölmérte a feketegarami és cserpataki összes kincstári mezőgazdasági földeket, azokról pontos térképeket készített. Kiszámította ezután területüket s a szolgálati idő arányában megállapított kulcs alapján fölosztotta azokat a kincstári munkástelepek lakói között.

Egybeállított igen alapos részletes törzskönyvet is, és megszerkesztette a munkástelepek lakói föld-, marhatartásbeli és egyéb járandóságainak szabályzatát, a melyhez azután a főbányagrófi hivatal is hozzájárult és a melyet az udvari kamara 1811. évi 4945. számú rendeletével jóvá is hagyott.

Megszerkesztette végül a telepes erdőmunkások szolgálati és szervezeti szabályzatát és azt is előterjesztette felsőbbségének.

Hogy pedig mindez milyen alapvető, nagy és nehéz munka volt, igazolhatja már az az egy körülmény is, hogy az ez időtől eltelt kerek száz esztendő óta Decrett megállapításain, a melyek, mint később látni fogjuk, az uradalom kincstári telepesmunkásaira nézve általánosítva lettek, mind a mai napig nem változtattak.

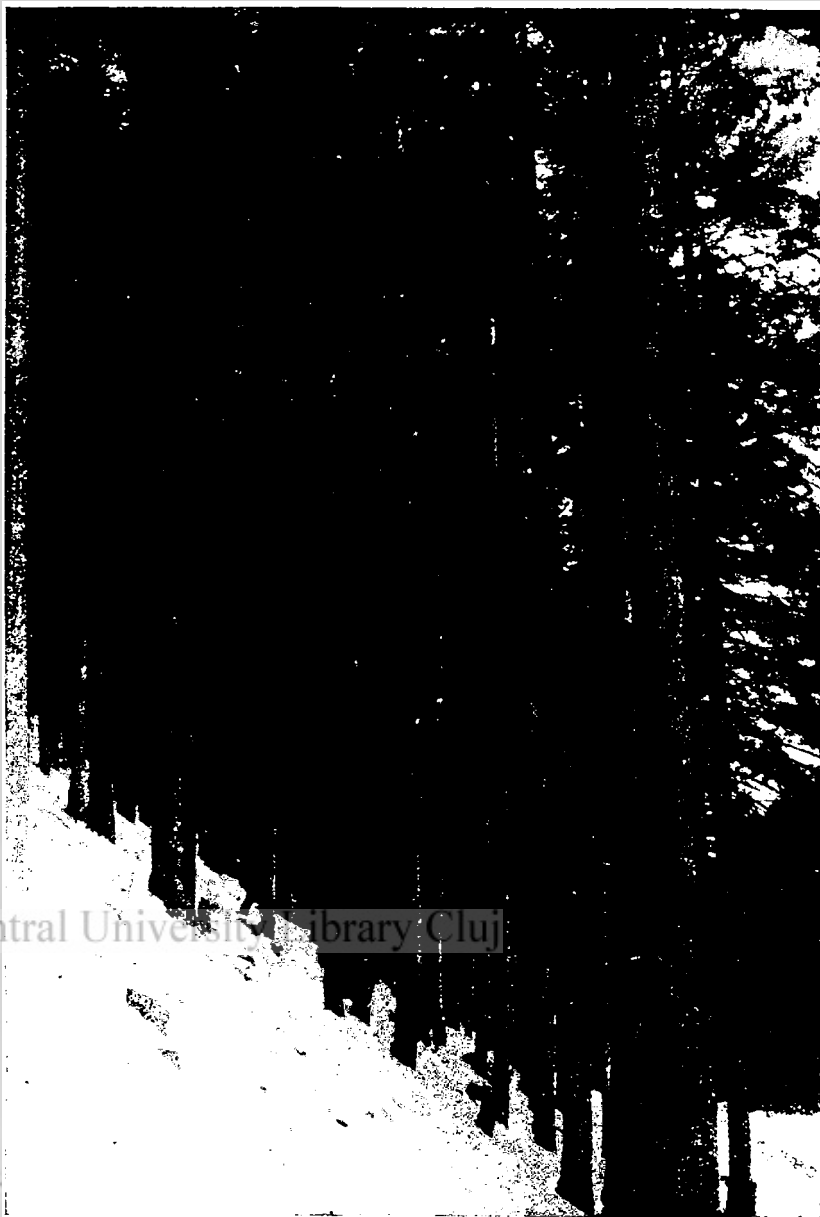
Sokat tett az erdők használatának szabályozása és belterjesebbé fejlesztése érdekében is.

Az akkori erdőközi erdésztség kerületében* bevezette a gyérítési eljárást, az ú. n. kasszenítéssel** kapcsolatban, hogy a fiatal faállományok záródása folytán életképtelenné váló törzseket értékesíthesse!

Már ekkor, tehát breznóbányai erdőbíró korában nagy munkásságot, soha el nem hervadó érdemeket szerzett Decrett az erdőfelújítás, valamint a kopárfásítás körül kifejtett tevékenységével.

* A mai mihálytelki erdőgondnokság és a breznóbányai városi erdőbirtok.

** Kasszenítésnek nevezik e vidéken ma is azt a szénítő eljárást, a mikor nem állandóbb szénítő helyeken és nem ürméte-rekben termelt fából egybeállított rakásokban égetnek szenet, hanem hosszabb-rövidebb tört részekből ott készítenek kisebb szénítő rakást, a hol ilyen anyag rendelkezésre áll.

Részlet az óhegyi m. kir. erdőgondnokság Medvésdülő (Medvedza) nevű jegenyefenyveséből, a melyet Decrett József idejében újítottak föl.

A mint már vázoltuk, az egész uradalmat igen el-hanyagolt állapotban találta az 1807-ben ott eljárt Majláth-Drevenák féle királyi bizottság.

Bizonyára a bizottságban szakértőként résztvett Duschek főerdőfelügyelő közbenjárása folytán ennek a királyi bizottságnak javaslatára rendelte el az udvari kamara, hogy az uradalomban még nem ismert és nem alkalmazott mesterséges erdőtelepítéssel tegyenek kísérleteket s ez úton a nagy területeken letarolt, tönkrelegeltetett, sőt legtöbbszörre le is égett és ijesztően kopárosodó hegyoldalakat betelepítése, a rosszul végrehajtott és ezért nem sikerült természetes felújítások pótlása, valamint a szél törések miatt vagy más okokból eszközölt tarvágások felújítása biztosítható legyen. Költségeket is folyósíthattak mindjárt e célra, mert már 1809-ben, tehát a királyi bizottság eljárása után alig 1½ évvel kísérletek folynak az uradalomban a mesterséges erdőtelepítés körül.

Bizonyára a rendelkezésre állott, aránylag kevés költség és a sürgős felújításra váró területek nagysága miatt, és mert az kezdetben egyszerűbbnek is látszott, először a vetéssel próbálkoznak.

Az uradalomban az elmúlt ősön gyűjtött luczfenyő és a budai főerdőfelügyelőség részéről küldött vörösfenyőmaggal kezdik a kísérleteket. A breznóbányai kerületben maga Decrett József erdőbíró, Steiner erdőközi

erdészszel és Kabszay fámesterrel végzi a próbákat, a besztercebányai kerületben pedig Zapotil és Mastalirez erdészek hajtják végre a kísérleteket.

Arra nézve, hogy mily arányban és mily költségekkel végezték e munkát, az akkori időből reánk maradt következő egybeállítás szolgálhat fölvilágosítással:

Az 1809-ben végzett erdőtelepítési kísérletek adatai.

Tétel-szám	Az erdőtelepítési kísérlet helye		Az erdőtelepítési kísérletet végrehajtotta	A kísérlet végrehajtásának ideje		Vetéshez felhasználott szárnyatlan		A be-telepített terület □-öl	A felmerült költségek					
	erdő-gondnokság	erdőrész		év	hó	lúczyf. magból font	vörösf. magból font		a mag értéke		a munka költsége		összesen	
									K	f	K	f	K	f
1.	Olmányfalva	Lelekova	Zapotil erdész	1809	ápr.	221	—	1600	28	88	6	—	49	40
						5			14	60				
2.	Olmányfalva	Lelekova	Zapotil erdész	1809	"	110	—	800	14	40	2	24	16	64
3.	Óhegy	Na druhej strani	Mastalirez erdész	1809	"	68	—	570	22	40	—	—	—	—
						2								
4.	Beneshúza	A nagy Benyuszka eleje	Decrett erdőbíró Kabszay fámester	1809	"	102	—	2120	20	24	28	96	49	20
5.	Mihálytelek	Pod lipou	Decrett erdőbíró Steiner erdész	1809	"	25	—	500	4	60	6	60	11	20

Az első kísérletek eredményéről följegyzések nem maradtak reánk. Csak azt tudjuk, hogy a további években is végeztek ilyen kísérletező munkát, de még mindig elég szerény keretben.

Decrett lelkesedett a mesterséges erdőtelepítésért, mert lelkesedett a gondolatért, hogy az uradalom tönkrement hegyoldalait ekként még sikerül visszaadnia az erdei tenyészetnek. Jöndulatú szándékainak végrehajtásában sok nehézséggel kellett megküzdenie; mindez azonban nem tompította lelkesedését, sőt megedzette kitartását.

1812-ben, tehát éppen most száz esztendeje, bő magtermő év következett be s ezzel egy kedvező alkalom kínálkozott ahhoz, hogy aránylag kevés költséggel nagyobb szabású s a kerületére számottevőbb munkát végezhesen e téren és ezzel a tulajdonképpeni kopárfásítás nagyjelentőségű munkáját megkezdje.

Megszerezte valahogy a kívánt hitelt és gyűjtetett is több mint 2400 mérő luczfenyőtobozt. Nem volt azonban embere, aki a gyűjtött tobozanyag továbbkezelésében és a mag pergetésében gyakorlati jártassággal bírt volna.

Burgsdorf munkája után maga elméletben ismerte ugyan az eljárást, mégis, mert a gyakorlati végrehajtást más irányú elfoglaltsága mellett egyedül nem végezhetette és mert úgy értesült, hogy Körmöczbányán már volna egy magpergető, odaküldötte Steiner mihálytelki erdészt, hogy azt megtekintse és az ott követett eljárásokról tájékozást szerezzen.

Már ez év telén fölállítja az első magpergetőt s megszerzi a magpergetéshez szükséges eszközöket. Tavaszon (1813) és nyáron át azután a nap természetes melegével elvégzi a pergetést s rostálással mintegy 250 mérő szárnyatlan luczmagot termel s nagy gond-

dal és körültekintéssel, de másfelől lelkesedéssel lát a mesterséges erdőtelepítés első nagyobb szabású munkájához.

Nem szegték ugyanis kedvét és lelkesedését az eddig fölmerült nehézségek és az a körülmény sem, hogy közvetlen fölebbvaló hatósága, a besztercebányai bányakamarai erdőhivatal, selmeczbányai főbányagrófi hivatal e tekintetben addig sem támogatásban, sem útmutatásban nem részesítette.

Maga írja, hogy: «sem föllebbvalóim, sem alárendeltjeim ez irányban járatosak nem lévén, több erdészeti munkából gyűjtött alapelvek és eltanult elméletek alapján s a budai főerdőfelügyelőség jóakaró irányítása és támogatása mellett kezdetem meg a mesterséges erdőtelepítést».

A gyűjtött és kipergetett magot nagyobb részt a mai rezsőparti erdőgondnokság sebeséri völgyében, több mint 20 év óta lepusztítva álló hegyoldalokon, a munkálathoz kirendelt Zünke és Petykó nevű végzett erdészeti akadémiai hallgatók igénybevétele mellett, mint maga írja: «bizonyos aggodalom és sokféle kísérletezés után» vettette el.

Ezzel a munkával tehát megkezdette Decrett a kopárfásítást és az erdők rekonstrukcióját a besztercebányai uradalomban, a mely téren azután, mint látni fogjuk, elévülhetetlen érdemeket szerzett.

Nem érdektelen itt leszögeznünk, hogy Magyarországon ez az első, okmányokkal is igazolható tevékenység a kopárok mesterséges fásítása körül. Ennek a körülménynek a megállapítása pedig annál kevésbé lehet érdektelen, mert mint közismeretű, a földművelési kormányzat éppen mostanság nagyarányú akeziót kíván megindítani a kopárok befásítása érdekében. Azt

a munkát kívánja tehát nagyszabású kormánytevékenységgé kifejlesztetni, a mit éppen most 100 esztendeje annyi lelkesedéssel Decrett József kezdett meg.

Ugyanebben az esztendőben (1813-ban) létesítette az első csemetekerteket és azokban azután luczfenyő-, valamint a Duschek Ferencz főerdőfelügyelő közbenjárása folytán Tirolból került magból vörösfenyő-, majd később ezenkívül jegenyefenyő-, juhar-, kőris-, hárs- és bükkcsemeteket nevelt.

A történeti igazság kedvéért nem lesz itt érdektelen följegyeznünk azt sem, hogy Decrettnek a fennebb leírt és foltvetéssel végrehajtott első nagyoobszabású mesterséges erdőtelepítése nem sikerült a kívánt módon.

A fölöttébb kedvező csiraképességű magból ugyanis túlsok kelt ki a foltokban; úgy, hogy azokat azután gyomlálással ritkította meg.

Ez a félsiker sem vette el a kedvét, sőt azokra a további próbálgatásokra sarkalta, a melyek révén többek között a magvetés terén is oly páratlan sikereket ért el.

Duschek Ferencz főerdőfelügyelő élénk figyelemmel kísérte Decrett tevékenységét és munkássága elismeréreméltó eredményeit. Ott járt az uradalomban 1909-ben, majd 1912-ben s módjában volt párhuzamot vonni annak többi részében és a Decrett kerületében kifejtett tevékenység eredményei között.

Módjában volt azonban megállapítania azt is, hogy sem a besztercebányai erdőhivatal, sem a bányakamarai előljáróság egyáltalán nem igyekeznek a nagyon elhanyagolt erdőgazdaság állapotán javítani s hogy ilyen körülmények között az uradalomban 1807-ben eljárt Majláth-Drevenák-féle királyi bizottság javaslatai érvényre nem jutnak, végrehajtva nem lesznek s Decrett törekvései és legjobb indulatú szándékai is nagyobb részt megtörnek főlebbvalói ósdi felfogásán, de még inkább nemtörődömségén.

Ezért azután a mikor 1813-ban beszámolt a besztercebányai bányakamarai uradalomban tett utazása tapasztalatairól, leplezetlenül reámutatott arra, hogy az erdők állapotát és az azokban üzött gazdaságot egyáltalán nem találta rendben. Reámutatott arra, hogy az erdők legtöbb helyütt minden terv és a szabályszerű gazdálkodásra való tekintet nélkül egészen önkényesen használatnak, miért is elengedhetetlenül szükségesnek jelezte, hogy ennek a rendszertelen eljárásnak az erdők fölmérésével és okszerű gazdasági módok behozatalával most már az uradalom egész területén vége vettessék. Kívánatosnak jelezte azért, hogy ne a művek közelében és a völgyek elején vágassanak és pusztíttassanak az erdők, hanem hogy a völgyek mélyén elterülő érintetlen faállományok is használatra kerüljenek.

Mindezek biztosítása érdekében két völgybe, a kővizi és sebeséri völgyekbe erdei munkások telepítését javasolja és feltétlenül szükségesnek jelzi vizgyűjtők építését.

(Vége következik.)

Gazdasági tanácsadó.

A rajzásról. A rajzás a méhészet költészete. A míg a méhek életében a legérdekesebb jelenség a rajzás, a méhészet foglalatosságai között a legkedvesebb, de egyúttal a legtöbb leleményességet igénylő munka, a raj befogása. Minden méhész türelmetlen reménykedéssel várja, még az is, a ki nem óhajtja méhállományát tovább fejleszteni; hát még annak a kezdőnek, a ki ettől várja boldogulását, milyen nagy örömet okoz!

A rajzás a déli részeken már májusban megindul. A hegyes vidékeken később; nálunk június közepén veszi kezdetét és eltart július végéig. A rajzás kellő határok között a méhállomány értékének emelését eredményezi.

A méhészek nagy súlyt fektetnek a rajzásra, miért is a természetes rajzás mellett, — mit a nép nyelvén eresztésnek neveznek, — a mesterséges rajoztatást is üzik, vagyis műrajokat is készítenek.

Tapasztalat szerint a természetes raj jobb s mert befogása sem jár valami nagy munkával, se különös mesterfogások nem kellenek ahhoz, legtöbb méhész e mellett marad csak azért is, mert a műraj sok babrálast és alapos tudást igényel s mégsem sikerül mindig.

Különben is a népszerű és vonzó méhészet költészete ennél a csodálatos szaporodásnál nyilatkozik meg teljes szépségében, akkor, mikor a raj lázas rohanással, ujjongó zsongás között száll a magasba s ott a fák koronája felett, a korlátlan térben, csapongó kedvvel kering néha 20—30 perczig, addig, míg az előörsök alkalmas helyet találnak a leszállásra. Ez olyan gyönyörködtető és szokatlan édes zajjal jár, hogy arra figyelmessé lesz a méhész, ha nincs is jelen, vagy közelben.

A jó méhész ilyenkor szemmel kíséri a raj keringését és bevárja nyugodtan a megszállást; egyúttal megjegyzi azt a kaptárt, a melyből a raj kivonult. A kezdő méhészt rendszeren izgalomba hozza a rajzás s ősi szokás szerint elővesz csengőt, kolompot, fecskendezi vízzel, szórja homokkal a szerte szállingózó méheket, mert ezzel véli megakadályozni a raj megszökését. Ez pedig felesleges munka, sőt helytelen és sok esetben elriasztó ósdi fogás, mivel a raj nem szökik meg soha, hanem biztosan leszáll valami közeli fára, vagy más tárgyra.

A raj inkább a befogás után szokott elillanni akkor, ha a nap hevének ki van téve, vagy ha a méh lakás nem tiszta.

A raj befogásának sokféle módja van; hogy melyiket alkalmazzuk, az a megszállott raj alakjától és helyzetétől függ. Leggyakoribb az az eset, mikor a raj fára, illetve annak ágára fűrt alakban települ meg. Ez a legkedvezőbb s befogása is a legkönnyebb akkor, ha mindjárt létráról is kézzel felérjük. Ilyen esetben a rajbefogó lábát bal kezünkbe tartva, a raj alá viszzük, jobb kezünkkel pedig az ágat egy erős fogással olyan módon rázzuk meg, hogy a raj a lábába hulljon.

Ha ez sikerült és a királyné is ott van, akkor a

ládát borítsuk le egy deszkalapra, ott a fa árnyas oldalán úgy, hogy az egyik szélén kissé feltámasztott láda nyílásán a még szétrepkedő raj minden tagja behuzódhasson. A raj elszállításával nem kell sokáig várni, hanem mihelyt megcsendesedett, azonnal visszük a méhesbe, hogy a már előzetesen kitisztított és tartalék lépekkel, vagy lépkezdéses keretekkel felszerelt kaptárba belakoljuk, a mi akként történik, hogy a ládikát a csúcsával párszor a földhöz koppantjuk, mire az egy gomolyba hulló méheket a rajfogó garatra öntjük, honnan rövid idő múlva behuzódnak a kaptárba, mikor is az ablakot és ajtót felteszszük és békében hagyjuk pár napig. Ha ekkor egy csomóba huzódva találjuk őket, ez annak a jele, hogy a raj rendben van.

Azonban nem mindig megy ilyen simán a rajbefogás, de bárhová is száll meg, a gyakorlott méhész megtalálja magát. Legtöbb nehézséget okoz talán az, ha magas fa tetején van a raj. Ilyenkor legtöbbször a raj után felmásznak a fára. Képzeltető, hogy ez milyen fáradsággal jár, pedig van egy egyszerű eljárás, mely feleslegessé teszi az ilyen nyaktörő vállalkozást.

Azért, ha a méhes közelében magas fák vannak, tanácsos tartani néhány különböző hosszúságú könnyű farudat. Ezek közül azt veszszük elő, a mely felér a megszállott rajhoz. A karó végére zsinórból készült hurokkal kevés súlyú ládikát, vagy dobozt erősítünk, melyet előzetesen belül és a szélein bekengetünk mézzel s azonfelül a doboz belsejébe egy lépdarabot szegezünk. Most aztán a ládát a raj alá emeljük olyformán, hogy a ládika a rajesomó alsó részét érintse. Ha ez sikerül, a méz illatára a raj megmozdul és rövid idő múlva az egész a ládában, vagy a ládán lesz meghuzódva. Ekkor csendesesen leeresztjük a ládát és a hurkot meglazítva, a zsinórnál fogva a raj kezünkben van, mit vihetünk a méhesbe, hogy belakoljuk olyan módon, miként fennebb említettük.

Ha egy család több rajt is ereszt, úgy rendszerint tönkremegy a család, de a rajok sem lesznek életképesek; ezért csak egy rajt szabad elfogadni, mit legkönnyebben úgy érhetünk el, ha a megrajzott családot helyéről elmozdítjuk és máshova teszszük, a rajt pedig a megrajzott helyére visszük.

Ekkor az öreg méhek mind a rajhoz kerülnek, a megrajzott család pedig fiatal népével nem gondol tovább a rajzásra.

Műrajt sokféleképpen készítenek. Ezek között ismernek olyan eljárást, mely a természetes rajzást leginkább megközelíti. Ez a következő.

A főhordás közeledtével, a rajzásra készülő népes család összes keretét szedjük ki s keressük meg a királynét.

Azt a keretet, a melyiken a királyné van, tegyük félre.

Az összes többi keretet népestől vigyük egy távolabb fekvő kaptárba és az eddigi rendet megtartva, rakjuk be a kereteket oda valamennyit, a hiányt pedig pótoljuk tartalék lépekkel, vagy egész műlépes keretekkel, mire az ablakot és ajtót felteszszük.

A megüresített kaptárba tegyük vissza a félretett

királynés keretet; előbb azonban győződjünk meg a királyné ottlétéről; ezen keret után rakjunk be annyi lépkezdéses keretet, a mennyivel a kaptár megtelik. Ide fog szállani az idős méhek egész serege s ezzel a természetes rajhoz hasonló műraj kész.

Az ezen művelet által szaporodott családnál van az összes fiasítás, mézkészlet, fiatal méhek, herék és anyabölcsők, miből rövid időn királynét kap.

Rajzásra legjobban a nép kezén levő köpű, vagy kas, ezek között legcélszerűbb a Boczonádi szalmakas. De az országos kis kaptárak is sok rajt adnak. A Boczonádi-kaptárt is lehet rajoztatni, ha úgy kezeljük. Általánosságban a Boczonádi-kaptár 111 liter ürtartalmával inkább mégis méztermelésre van szánva.

El is lehetne bátran nevezni mézbányának. És ez nem túlzás, ha figyelemmel kísérjük a mérlegen álló kaptárak eredményeit és ha én is tudtul adom mindennek, a kiket illet, az elmúlt év sikerét tiszta valóságban.

A többi között volt olyan két Boczonádi-kaptárom, melynek méztere kétszer telt meg, tehát a két kaptárból nyertem 40 keret mézet, a mi, mivel egy keret súlya 3 kilogramm, 120 kilogramm mézet jelent. Ezekben a kaptárakban tartaléklépek voltak. Ez történt azon a vidéken, melyet a leggyöngébb méhlegelőnek tart minden emberfia és történt az Úrnak 1911-ik esztendejében, mikor az egész ország hangos volt a méhészek panasztól s mikor az inségre jutott családokat etetéssel tartották életben. Egyedül csak Boczonádi hivei nem zugolódtak, hanem hálával és szeretettel gondoltak a feltaláló nagymesterre.

Csergő Venczel,
földbirtokos.

Kis pulykák etetése. Tavasszal lassan bár, de népesedik a baromfiudvar. Legfeltünőbb az aprójószág közt a pulykafiók. Kopasz nyakával s örökösen csipogó hangjával kitűnik a többi közül. Elégedetlenkedik örökké s ad is gondot a háziasszonynak, úgy telhetetlenségével, mint kényességével.

Az apró, fűrjhöz hasonló fiókákat 10—11 hétig nagy gondal kell nevelni. Esőtől, széltől, meg a csipős csalántól is ugyancsak kell óvni. Mikor a fiókák a tojásból kibujtak s már egy naposak, ajánlatos tejbe áztatott zsemlyét avagy fehér kenyeret adni nekik s ügyelni kell arra is, hogy mindig friss ivóvíz legyen előttük. A hol feleslegben van a túró-savó, azt is lehet adni, mert ettől a könnyen emészthető eledeltől gyorsan nő a kis pulyka. De a nélkül is fel lehet őket nevelni, ha ügyelünk az élelemnél arra, hogy az könnyen emészthető legyen. Mikor már a pulykafiókák egy hetesek, cziczkorót (egérfarkkóró) kell apróra felválni és tengeri liszttel elkeverni, három hetes korukban lehet búzát vagy tengerit apróra megdarálni s a liszt helyett ezzel meghinteni a felvagdalt egérfarkot. A csalánt a baromfiudvarból és a kertből szorgosan ki kell irtani. Mert, ha ez a kényes kis állat megegeti csupasz lábait, abba vagy belepusztul, vagy ha meg is marad, soká sinyli e bajt s nagyon elmarad a fejlődésben. A mikor észreveszszük, hogy a kis pulykák lábait csalánnal megégették, szor-

gosan locsolgassuk azokat pálinkával. A pálinka ugyanis zsihasztólólag hat a beteg részre s így enyhíti a fájdalmat. Különben jó naponta (a míg megerősödnek) kétszer is a kis pulykák lábait közönséges pálinkába áztatni. Éjjelre, a míg aprók, lábában tartjuk őket, a melynek aljára minden nap friss keserű laput teregetünk. Nappal szellőztetni kell a ládát, künn a napon, mert a baromfi is csak úgy nő és fejlődik gyorsan, ha a tisztaságra és az etetésre nagy gondot fordítunk. *Jaczkovicsné.*

Különfélék.

Erdőaltisztek jutalmazása. A m. kir. földművelésügyi miniszter úr az 1911. évi erdőgazdasági üzem előbbrevitele, valamint részben a haltenyésztés érdekében kifejtett eredményes munkásságuk elismeréséül a következő erdészeti altiszteket részesítette pénzbeli jutalomban, és pedig:

a besztercebányai m. kir. erdőgazgatóság kerületében: Szida János, Havran János, Garami József, Fukasz János, Schrötter Emil, Stubna János, Gázsó János, Herchl János, Dvorszky Károly és Lichner János főerdőröket egyenkint 80 K, — Babják Vendel, Horváth István, Múndrák György, Misztrik István, Erdőörök és Herchl István erdőlegényt egyenkint 50 K, — Tomajka Mátyás főerdőrt 40 K, — Baczusán Mihály, Szász Ignác erdőöröket, valamint ifj. Reimann János erdőlegényt egyenkint 30 K;

a máramaroszi m. kir. erdőgazgatóság kerületében: Ilosvay Dezső, Szálka József, Preineszberger Antal, Málnási István, Teleházy Ede, Rác Imre főerdőröket, Zahoránszky Sándor, Dombos Lipót, Mike Pál és Wolf Rezső erdőöröket egyenkint 80 K, — Erdős Ignác, Gondos Alajos, Mező Mihály, Kriveczky György, Juhász József, Grüber József, Janovszky János főerdőröket, Dombach János erdőrt, Zimán Rezső és Schmidt Gusztáv erdőlegényeket egyenkint 50 K, — Kerekes Károly, Pataki Ferenc és Nagy Sándor m. kir. erdőöröket pedig egyenkint 30 K;

a lugosi m. kir. erdőgazgatóság kerületében: Mezey Dániel, Gyertyánffy Kálmán, Lugosán Miklós, Brankó Döme főerdőröket és Balteán Miklós erdőrt egyenkint 80 K, — Matuska József, Pfister Károly és Bohus Károly erdőöröket pedig egyenkint 50 K;

a lipótújvári m. kir. főerdőhivatal kerületében: Novotny József, Kropacsek Lajos főerdőröket, Szomora János és Novotny Antal erdőöröket egyenkint 80 K, — Fröhlich Gyula, Ambró József, Róczei János, Derekas Sándor, Völgyi János, Mihalics József főerdőröket, Piszny Gusztáv, Juresák Gusztáv, Barényi Géza erdőöröket egyenkint 50 K, — Lerner Ernő és Pally Ede erdőöröket pedig egyenkint 30 K;

az ungvári m. kir. főerdőhivatal kerületében: Sznoha Vilmos, Pap Lajos főerdőröket és Pécskai Demeter erdőrt egyenkint 80 K, — Aszalay Gyula, Polyák Tamás erdőöröket, valamint Szedlák János és Stefurovsky István erdőlegényeket pedig egyenkint 50 K;

a nagybányai m. kir. főerdőhivatal kerületében: Beregi József főerdőrt 80 K, — Babó József, Bodnolosz Ferenc, Maár Lajos, Bujna Mihály és Magos Ferenc erdőöröket egyenkint 50 K;

a lippei m. kir. főerdőhivatal kerületében: Dudás György és Bálint Gyula főerdőröket egyenkint 80 K, — Rónay Károly, Böles József, Baumann Andor, Zembrott János főerdőröket, Grosniczky Antal erdőrt, Baranyi Imre és Kiss György erdőlegényeket, valamint Májas Adolf segéderdőrt egyenkint 50 K;

a tólsóvári m. kir. erdőhivatal kerületében: Varga István, Pretósy Dezső és Forgács János főerdőröket egyenkint 80 K, — Karaba János, Ringer József, Paumer János és Hornyánszky Ede főerdőröket, Sas Lajos, Ráhl Ferenc, Lehoczky Győző és Kaisz Ödön erdőöröket, valamint Szász Gábor erdőlegényt egyenkint 50 K;

a gödöllői m. kir. erdőhivatal kerületében: Laczko István, Bálint Lajos, Tóth József, Frantsik József és Menyhart Pál főerdőröket, valamint Tóth József, Ottó Ferenc és Szücs József erdőöröket egyenkint 50 K;

a zsarnócai m. kir. erdőhivatal kerületében: Azór Alajos, Korbélyi János és Prikrill János főerdőröket egyenkint 80 K, — Kolpaszky József, Sávolt József, Mazur Dániel, Rendla Pál és Tonhauser Antal erdőöröket egyenkint 50 K, — Sátán Imre erdőrt és Farbák Emil erdőlegényt pedig egyenkint 30 K;

a bustyaházai m. kir. erdőhivatal kerületében: Reisenbüchler József, Paulyuk József és Szopkó Ferenc famestereknek, Sterczl Jakab, Eib Gusztáv, id. Máramarosy Gyula és Tajnel János főerdőröket egyenkint 80 K, — Markocsány Ferenc, Zsigó Imre, Bornemissza Sámuel és Abkorovics József főerdőröket, valamint Berniczky János, Holezberger Henrik, Sebők Vilmos és Balog Kálmán erdőöröket egyenkint 50 K, — Rehorcsuk Jakab erdőrt 40 K, — Görög József és Preinesberger Ignác erdőöröket pedig egyenkint 30 K;

a szászsebesi m. kir. erdőhivatal kerületében: Barb János főerdőrt 80 K, — Kroisz Ferenc és Kalmár Menyhért főerdőröket, továbbá Berindán Vilmos, Kubán János, Paszku János, Schmidt Pál és Tamás Mátyás erdőöröket, valamint Varga Miklós erdőlegényt egyenkint 50 K;

az orsovai m. kir. erdőhivatal kerületében: Kimpján Illés, Damseszku János, Csokerlia János, Csurrell Illés főerdőröket, Burák Sándor, Pislea Flóris, Mlezyva József, Frumozu Szilárd, Blázs Tivadar erdőöröket és Ince Antal segéderdőrt egyenkint 50 K;

a zágrábi kir. erdőgazgatóság kerületében: Tkalčević Markó és Delost Antal főerdőröket egyenkint 80 K, — Trebović Rade és Komadina Milos főerdőröket pedig egyenkint 50 K;

a vinkovcei kir. főerdőhivatal kerületében: Bokić Stanko főerdőrt 80 K, — Jelić Márk főerdőrt, valamint Petrovsky Miklós és Nagy György erdőöröket pedig egyenkint 50 K;

a susáki kir. erdőhivatal kerületében: Delics Vujo és Francetić Antal főerdőröket egyenkint 80 K, —

Csoesics János, Vikelič Máté és Anič Márk erdőőröket pedig egyenkint 50 K.

Vadon termő gyógynövények gyűjtési leírása. Fischer Izidor, gyógynövénykereskedő Zalaegerszegen, több gyógynövény mikénti gyűjtésére és kezelésére vonatkozólag utasítást adott ki, melyet az érdeklődőknek kívánatra ingyen és bérmentve megküld. Minthogy a czég a gyógynövényeket bármily mennyiségben meg is veszi, ajánljuk az utasítás megszerzését olvasóink figyelmébe.

Végzetes szerencsétlenség. Hoppár Mihály, Palini báró Inkei Pál iharosi erdőhivatalánál alkalmazott erdőőr, április hó 10-én délután szolgálatának teljesítése közben az uradalmi irtásterületen a munkások között járt, s valószínűleg elfáradván, leült egy fekvő nyirfatörzsre s úgy nézte a tőle néhány lépésnyire dolgozó favágókat; töltött fegyvere mellette feküdt a nyirfatörzsön keresztül, csövével előre. Mikor az erdőőr fel akart kelni, oly szerencsétlenül támaszkodott fegyverére, hogy annak egyik kakasát rányomta a nyirfa törzsre, minek következtében fegyvere elsült s a lövedék az erdőőr hasába furódott. Az alig néhány lépésnyire dolgozó munkások azonnal segítségére siettek, de a szerencsétlen néhány percz múlva kiszenvedett. A megboldogultat kit özvegyén és négy kis árváján kívül nagyszámú rokonság gyászol, az iharosi temetőben helyezték örök nyugalomra.

Az özvegy az uradalomtól nyugdíjat kap.

Hibaigazítás. Lapunk ez évi 7-ik számában a 98-ik oldal első hasábjában, felülről a 28-ik sorban «a gyümölcsfák virágzása előtt» szavak után a következő pár szó kimaradt: «egyesíteni kell más jó családdal. Ekkor...»

Értelemzavar elkerülése végett kérjük olvasóinkat, hogy ezt a pár szót az illető helyen írják be.

Időjelzés. A «Meteor» f. évi május hóra a következő időjelzést teszi közzé: Május havának változási napjai 1—4—7—9—14—15—16—19—21—23—27—31-re esnek. Számuk elég sok, hosszabb időközök nélkül s így május hó elég változatos időjárásúnak mutatkozik. A hó első napjai enyhébb és száraz jellegűek; zavarólag fog azonban hatni a 4-iki változási nap hőcsökkenéssel, mely a terményekre rossz hatású, követőleg azonban állandóbb, enyhébb jellegű időt várhatunk, melyet Szaturnusznak 14-én bekövetkező együttállása a Nappal zavarhatja meg erősebben, ha nem következnek 15- és 16-án Merkur és Vénus együttállása, mely már melegebb jellegű. Elővigyázat a gazdák részéről ezen napok körül kívánatos. A 19-iki csapadékos, a 21-iki szeles, a 27-iki zivataros jellegű, a 31-iki pedig lehülést, sőt pásztás jégesőt is hozhat. Legerősebb hatású változási napok: a 4-iki hűvös hideg, a 14-iki szintén hideg, a 15-iki meleg, a 16-iki hűvös, a 19-iki csapadékos, a 21-iki szeles, a 31-iki hűvös zivataros jelleggel.

Változások az erdészeti szolgálat köréből.

(Kérjük az uradalmak t. vezetőségeit, hogy erdészeti létszámukban beálló változásokról a szerkesztőséget értesíteni sziveskedjenek.)

A m. kir. földművelésügyi miniszter áthelyezte Ormai Kálmán m. kir. főerdőtanácsost Bustyaházáról Lippára, Temesváry Béla főerdőtanácsosi czimmal és jelleggel felruházott m. kir. erdőtanácsost pedig Zsarnóczáról Bustyaházára s megbizta előbbi a lippai m. kir. főerdőhivatal, utóbbit pedig a bustyaházai m. kir. erdőhivatal vezetésével.

A m. kir. földművelésügyi miniszter áthelyezte Miskolczy János m. kir. erdőtanácsost a hegyvidéki miniszteri kirendeltségtől a máramarosszigeti m. kir. erdőigazgatóság központi szolgálatához, Bíró Zoltán m. kir. főerdőmérnököt pedig a máramarosszigeti erdőigazgatóságtól az orsovai m. kir. erdőhivatal központi szolgálatához.

A m. kir. földművelésügyi miniszter áthelyezte Szilágyi Bertalan m. kir. erdőtanácsost Zsarnóczáról Désre (erdőgondnoknak), Jákó Jenő m. kir. erdőtanácsost Vajdahunyadról Zsarnóczára (ellenőrködőnek), Szalagyi Emil m. kir. főerdőmérnököt Oszadáról Vajdahunyadra (erdőgondnoknak), Glock Géza m. kir. segéderdőmérnököt pedig Liptónjvárról Oszadára (erdőgondnoknak).

A m. kir. földművelésügyi miniszter áthelyezte Molnár Károly m. kir. erdőtanácsost Zalánáról Fácásra (padurányi erdőgondnoknak), Letz Lajos m. kir. erdőmérnököt Tiszabogdányból Zalánára (erdőgondnoknak) és Bránszky László m. kir. segéderdőmérnököt Máramarosszigetről Tiszabogdányba (erdőgondnoknak).

A m. kir. földművelésügyi miniszter áthelyezte Bíró Lajos m. kir. főerdőmérnököt Galadnabányáról Abrudfalvára, Vaitzik Ede m. kir. erdőmérnököt Szikláról Galadnabányára, Velics Rezső m. kir. segéderdőmérnököt pedig Besztercebányáról Sziklára.

A m. kir. földművelésügyi miniszter áthelyezte Bellázy Gyula m. kir. főerdőmérnököt Karámról Óasszonyrétre (erdőgondnoknak), Papp Gusztáv m. kir. segéderdőmérnököt pedig Selmeczbányáról Karámra (erdőgondnoknak).

A m. kir. földművelésügyi miniszter áthelyezte Oszterlamm Ernő m. kir. főerdőmérnököt Fácásról Lippára (ellenőrködőnek), Sikó Áron főerdőmérnöki czimmal és jelleggel felruházott m. kir. erdőmérnököt Dorgosról Lippára (erdőgondnoknak), Cseleji József m. kir. segéderdőmérnököt pedig Lugosról Dorgosra (erdőgondnoknak).

A m. kir. földművelésügyi miniszter áthelyezte Huszár Kornél m. kir. erdőmérnököt Benesházáról Breznóbányára a fizető ellenőri állásra, Toperczer Oszkár m. kir. segéderdőmérnököt pedig Zsarnóczáról Benesházára s megbizta a vaczoki m. kir. erdőgondnokság vezetésével.

A m. kir. földművelésügyi miniszter áthelyezte Haderdány András m. kir. erdőmérnököt Szvarinból Nagybocskóra (pénztári ellenőrnek).

A m. kir. földművelésügyi miniszter áthelyezte Rusznyák Győző m. kir. segéderdőmérnököt Máramarosszigetről Nagybocskóra (erdőgondnoknak).

A m. kir. földművelésügyi miniszter Kriváchy Andor m. kir. segéderdőmérnököt Besztercebányáról és Molesányi Gábor m. kir. segéderdőmérnököt Máramaros-Szigetről kölcsönösen áthelyezte.

A m. kir. földművelésügyi miniszter áthelyezte Loványi Heribert m. kir. segéderdőtornókat Liptóújvárról Teplicskára (erdőgondnoknak).

*

A m. kir. földművelésügyi miniszter áthelyezte Surjanszky Kálmán m. kir. segéderdőtornókat Szászsebesről Zalatnára az ottani m. kir. erdőgondnoksághoz.

*

A m. kir. földművelésügyi miniszter Szilágyi Ernő m. kir. segéderdőtornókat az ungvári m. kir. főerdőhivataltól a selmecbányai m. kir. központi erdészeti kísérleti állomáshoz helyezte át.

*

A m. kir. földművelésügyi miniszter az állami erdőtisztek összesített közös rangsorozati létszámába kinevezte Borka László végzett erdészeti főiskolai hallgatót (Zsarnóczára a m. kir. erdőhivatalhoz) id. min. m. kir. erdőmérnökgyakornokká.

*

A m. kir. földművelésügyi miniszter az orsovai m. kir. erdőhivatal kerületében Fankovich János m. kir. főerdőtornókat a temesszlatinai m. kir. erdőgondnokságtól az orsovai m. kir. erdőgondnoksághoz helyezte át.

*

A lipótújvári m. kir. főerdőhivatal főnöke Habala József m. kir. erdőhivatalt a fehérpataki védkerületből (teplicskai e. g.) a felső-boczái védkerületbe (maluzsinai e. g.), Toma Győző erdőhivatalt a háromforrási védkerületbe, Váradai Bélát Felső-Boczáról Teplicskára, Muzsik Rezső segéderdőtornókat Feketevágról a fehérpataki védkerületbe, továbbá Richter Mór főerdőtornókat és Barényi Géza erdőhivatalt közép-Revuczáról Oszadára és viszont, végül Janszky János erdőhivatalt Lipótújvárról Oszadára helyezte át s megbizta őket az illető védkerületek teendőinek az ellátásával.

Szerkesztői üzenetek.

Gyakran érkeznek felszólalások kiadóhivatalunkba a cím-szalagon átjavított lakcímmel. Ez úton közöljük, hogy ezen átjavításokat nem a posta, hanem kiadóhivatalunk eszközli a bejelentett címváltozás alapján, a nagyobb arányú címnyomatási költségek megtakarítása céljából. Kérjük tehát, hogy főleg reklamációkkal a t. előfizetők ne forduljanak hozzánk.

K. S. 1. Az őzek részére készíthető nyálalók és sózók agyag-és sókeveréke közé nem igen szükséges más anyagot belekeverni, mert a sózóknál a főzél az, hogy az őz minél többször sóhoz jusson.

Szoktak néha ibolyagyökér-porot belekeverni, de ennek nem sok gyakorlati értéke van.

Legcélszerűbb csak jó sárga agyagot összekeverni sóval és azt egy megfelelő vályuba vagy négyzetes alakú és egy négyzetméter felületű deszka-ládába begyúrni úgy, hogy az agyag kissé magasabban álljon, mint a vályu, illetve a láda.

A keverési arány $\frac{3}{4}$ rész agyag, $\frac{1}{4}$ rész só, vagyis 24—25 kg. agyaghoz 7—8 kg. só kell.

A só lehet marhasó is, mert az olcsóbb. A sózók készítéséről bővebb leírást talál lapunk 1908. évi 22-ik és 1909. évi 15-ik számában.

Az őznek mesterséges táplálásához különleges dolgok nem szükségesek, hanem gondoskodunk arról, hogy az erdőben az általa kedvelt táplálék úgy télen, mint nyáron meglegyen. Nevezetesen az erdő elszórt tisztásain kevés luczerna, répa, jó réti fű stb.-ről kell gondoskodni a nyári etetés céljaira, télen pedig szárított herét, szénát kell az őzek által leginkább kedvelt tartózkodási helyen kirakni. Erre különben legjobb útmutatást ad maga a gyakorlat. Olvassa el lapunk 1910. évi 5-ik számában a fővadak ellátásáról írt közleményt.

2. A fázának részére létesíteni szándékolt búvóhelyek készítésére bármily gyorsan növő cserje alkalmas, ha az illető cserje az illető talajon jól tenyészik. Meg kell tehát vizsgálni, hogy a

búvóhely létesítésére kiszemelt területekhez hasonló talajon az ottani erdőben mely cserjék diszlenek, nőnek a legjobban s azokat kell a búvóhely létesítésére használni.

Minél vegyesebb fanemből létesítjük a búvóhelyet (remiset) annál megfelelőbb, mert így kettős ezelt érünk el, először azt, hogy a különféle fanemű cserjék egyike vagy másika biztosan jól tenyészik, másodsor pedig azt, hogy a későbbi időben a cserjék termései, bogói különböző időben szolgáltatják a fázának kedvelt táplálékát.

A vesszős fagyal a legjobb, de a vörös gyűrű, som, boróka, spartium vagyis nyulrekettje is igen jó. Szóval bármily cserje, a mi az illető talajon jól tenyészik, megfelel.

S. L. kezdő. Eltekintve attól, hogy leírása tárczának túlságosan rövid, azt nem közölhetjük, mert semmi érdekes, vagy új dolog nincs benne és mert nem üti meg a közölhetőség mértékét. Ön egyebek közt pl. azt írja, ... «Már éppen clakarok lépni (talán: menni?) leshelyéről, midőn tőlem szintén jobb ról (talán: jobbra?) egy hatalmas kan bozontos fejét pillantottam meg, mely mereven bámult reám (a kannak a feje bámult?). Minthogy szelem igen jó lévén (talán: minthogy jó szelem volt?) s mozdulatlanul állottam, úgy látszik, nem vett észre... Már vagy három percig réztünk farkas szemet stb.» Hogyan lehetséges az, hogy őnt a kan nem vette észre s mégis mereven bámult önre s vagy három percig néztek farkasszemet? Ilyen, s ehhez hasonló dolgok vonulnak végig a leírásom. Miután tudni kívánta, hogy cikkkét miért nem közöljük, kénytelenek voltunk abból szemelvényeket bemutatni, hogy igazunkat önmaga is belássa.

B. Gy. A közalapítványi erdészeti altiszti állásokra vonatkozó pályázati hirdetmények — mint azt lapunk előbbi számában is láthatta — lapunkban meg szoktak jelenni. Hogy minden pályázati hirdetményt megküldenek-e nekünk, arról mi nem állhatunk jót, de csaknem biztosra vesszük, hogy igen, mert hiszen ilyen pályázati hirdetmények közlésétélre a mi lapunk a legmegfelelőbb.

J. Gy. Előfizetése a beküldött 1 koronával ez évi június hó végéig rendezve van. A címszalag kiigazítása iránt intézkedünk. A kért könyvet elküldtük.

K. I. Olyan köbtáblát vagy hengertáblát, melyből a köbtartalom minden centiméter hosszúság után ki volna olvasható, nem ismerünk s valószínűnek tartjuk, hogy nincs is, mert 1—1 cm. hosszúsági különbözethez oly csekély köbtartalom-többször felel meg, hogy azt egész bátran figyelmen kívül lehet hagyni. Például: egy 6 m. hosszú 40 cm. középméretű rönkö köbtartalma 0.754 m³; egy ugyanolyan középméretű, de 6.1 m. hosszú rönkö köbtartalma 0.767 m³; vagyis a jelen esetben 10 cm. hosszukülönbségre 0.013 m³ esik, a melyből 1 cm. hosszra 0.0013 m³ jut. Ez oly csekélység, a mi figyelembe nem jöhet. Olyan köböző tábla, a melyből a köbtartalmat deciméter hosszúságoként lehet kiolvasni, a Kramer Jenő-féle «Universum» köböző, mely Károlyi György könyvkereskedőnél Budapest, IV., Dorottya-utca 10. szám, vászonkötésben 7 koronáért kapható.

N. L. Somogy vármegyében a kincstárnak nincs erdőbirtoka s így nem tudjuk.

H. B. Az ebadóra vonatkozólag minden vármegyének külön szabályrendelete van, melyeket mi nem ismerhetünk. Nézz meg ezt a szabályrendeletet a legközelebbi jegyzői hivatalban s abból megtudhatja, hogy a kivétel jogos volt-e.

K. J. A kir. erdőfelügyelőségnek leteendő erdőri szakvizsga engedélyezése iránti kérvényhez a következő okmányokat kell mellékelni: 1. iskolai bizonyítvány, 2. bizonyítvány arról, hogy 3 évig szakadatlanul erdészeti gyakorlati szolgálatban állott, 3. erkölcsi bizonyítvány, 4. keresztlevele. A hatósági esküben bizonyítványra nincs szükség ugyan, de ha az megvan, azt is mellékelheti.

B. J. Hirdetését, mint lapunk előfizetőjének, díjmentesen közöljük.

A. J. A felméréseknél való segédkezés az erdészeti altisztre nézve egyáltalán nem dehonosztáló dolog.

V. A. A fegyveradóról és a vadászati adóról szóló 1883. évi XXIII. t.-cz. 6. §-a értelmében a vadászeselédék, vadászati alkalmazottak, erdőőrök, vadőrök stb., csak azon a vadászterületen mentesek a vadászati adó alól, a melyen alkalmazva vannak, más vadászterületeken azonban a vadászatot még a vadászati törvény korlátai között is, csak a vadászati adó lefizetése mellett gyakorolhatják. Ha ön a szomszédos vadászterület felügyeletével is meg van bízva, akkor ezt a körülményt az idézett törvényezik 31., 33. és 34. §-ai értelmében, valamint a földművelésügyi miniszter úrnak a vadászati alkalmazottak feleskötése és nyilvántartása ügyében kiadott, s lapunk ez évi 6-ik számában közölt körrendelete értelmében a szolgabírósnál be kell jelenteni.

V. A. Forduljon Zubek Bertalan és Társa vadászati felszerelési czikkék czégre, Budapest (IV., Múzeum-körút 29. szám).

J. M.-né. Előbbi czikke elkészve érkezett s így azt — miután már idejét múlta — most nem közölhetjük, de eltettük és a jövő tavasszal hozzuk.

K. Gy. Czikke bevált, de mivel éppen most folyik lapunkban ennek ismertetése, azt ezúttal nem közölhetjük. Idővel hozni fogjuk.

U. J. A német szolgálati bizonyítványok hitelesített magyar fordításával folyamodhatik erdőőri szakvizsga-engedélyért s ugyanezekkel a bizonyítványokkal állást is kaphat. A 10 fillért a lap javára bevételeztük.

ÁLLÁSKERESLET ÉS KINÁLAT

Azonnali belépésre állást keres szakiskolát végzett, 22 éves egyén, ki a csemetekert kezelésében, valamint a vadászatban és az összes erdei munkálatokban jártas. Czíme a szerkesztőségnél megtudható. (21.)

Szakvizsgázott erdőőr, középkorú, kiscsaládú, róm. kath., a német, tót és román nyelvet teljesen bírja, anyanyelve magyar, az erdészet és vadászatban jártas, a fáczános és a magas vad körüli szolgálatot teljesen érti, május 1-ére vagy bármikori belépésre állást keres. Jelenleg mint fővadász van alkalmazva. Czíme a szerkesztőségnél megtudható. (23.)

40 éves róm. kath., nős, kiscsaládú, erőteljes erdőőr, több évi gyakorlattal és jó bizonyítványokkal, négy középiskolát és gazdasági szakiskolát végzett, az erdőőri szakvizsgát letette, magyarul és tótul, valamint némileg németül is tud, azonnali belépésre állást keres. Czíme a szerkesztőségnél megtudható. (24.)

Szakiskolát kitünően végzett, szakvizsgát jó sikerrel letett, nős, róm. kath., 37 éves, kitünő lövő, erélyes, katonai kötelezettségének mint huszár-örmmester eleget tett egyén, uradalomba erdészi vagy vadászati állást keres. Czíme Lukács Károly, Domaháza (Borsod m.)

HIRDETÉSEK

Méhkasokat gyékényből szállítok. Közönséges kúpkas 1 kor. Igen nagy felső lyukas 1 kor. 50 fillér. Átmeneti 2 kor. 40 fill. A két utóbbi Hanemann-rácsossal ellátva. Matuska István, Nagykaroly. (5. IV. 2.)

Pályázati hirdetmény. 214/1912. sz. A znióvár-aljai kir. közalapítványi erdőgondnokságnál megüresedett turóczermetei és znió-papirmalmi kettő (2) kir. közalap. erdőőri, valamint az erdőgondnoksági irodai kir. közalap. erdőlegényi állásra pályázat nyitattik.

Az erdőőri állással 600 kor. évi fizetés és 100 kor. személyi pótlék, továbbá természetbeni lakás, vagy annak hiányában törvényszerű lakbér, két kat. hold földilletmény, illetve annak hiányában holdandént 20 korona földváltás, szabályszerű legeltetési illetmény, vagy e helyett 28 korona váltás, 18 ürm³ saját szükségletre felhasználható, házhoz szállított I. oszt. dorong kemény tűzifajárandóság és az 1912. évben esetleg folyósítandó 100 korona egyenruhaátalány, — az erdőlegényi állással 600 kor. évi szegődménydíj, természetbeni lakás, vagy ennek hiányában törvényszerű lakbér, 12 ürm³ saját szükségletre felhasználható, házhoz szállított I. oszt. dorong kemény tűzifajárandóság és az 1912. évben esetleg folyósítandó 60 korona egyenruhaátalány van összekötve.

Az ezen állásokra pályázók életkorukat anyakönyvi kivonattal, illetőségüket és családi állapotukat községi bizonyítvánnyal, eddigi alkalmaztatásukat, nyelvismeretüket és katonai kötelezettségük mikénti lerovását megfelelő hiteles bizonyítványokkal, a kir. közalap. szolgálatba újonnan belépni kívánók és az államerdészet szolgálatában nem állók még ép és erős testalkatukat, különösen jó látó- halló- és beszélőképességüket kincstári erdészeti orvos, vármegyei főorvos, vagy honvédtörzsorvos által kiállított bizonyítvánnyal, ezenfelül az erdőőri állásokra pályázók még az 1879. évi XXXI. t.-cz. 37. §-ában megkívánt szakképzettségüket is tartoznak igazolni.

Az erdőlegényi állásra pályázóktól megkívántatik a nőtlen állapot és ezen állás betöltésénél azok, kik az erdőőri szakiskolát végezték, esetleg erdőőri szakvizsgabizonyítvánnyal rendelkeznek és szép írással bírnak, előnyben részesülnek.

Az ily módon felszerelt és sajátkezüleg irt kérvények a nagyméltóságú vallás és közoktatási m. kir. Miniszteriumhoz czimezve, a znióvár-aljai kir. közalap. erdőgondnoksághoz folyó évi május hó 15-ig nyújtandók be.

Znióvár-alja, 1912. évi márczius hó 28-án.

(7. II. 2.) **A kir. közalapítványi erdőgondnokság.**

Pályázat napidíjas erdőőri állásra. 359/1912. szám. A deliblái m. kir. kincstári birtokkezelőségnél megüresedett napidíjas erdőőri állásra pályázat hirdettetik.

Pályázati határidő 1912. évi május hó 15-ike.

Javadalmazás (2) kettő kor. napidíj és 300 kor. ló-tartási átalány.

Valamelyik erdőőri szakiskola sikeres elvégzése, ép, egészséges és erőteljes testalkat, valamint jó magaviselet hiteles bizonyítványokkal igazolandó.

Erdőőri szakvizsgát is tett egyének előnyben részesülnek. Teljesen megfelelő, jó magaviselet és kellő szorgalom mellett végleges kinevezetés kilátásban van.

Kérvények a megjelölt határidőig alulírt birtokkezelőséghez nyújtandók be.

Deliblát, 1912. évi márczius hó 19-én.

(8.) **M. kir. kincstári birtokkezelőség.**

Pályázat famesteri, főerdőőri és egy, esetleg két erdőőri, esetleg kettő erdőlegényi, illetve segéderdőőri állásra. 1912. évi 1384. szám. Pályázatot hirdetek egy famesteri (I. oszt. altiszt), egy főerdőőri (I. oszt. altiszt), előléptetés esetén kettő (2) erdőőri (II. o. altiszt), kettő (2) I. o. erdőlegényi, esetleg segéderdőőri állásra és kettő (2) II. oszt. erdőlegényi, esetleg segéderdőőri állásra.

A famesteri állásra pályázók okmányilag igazolni tartoznak az építészeti, rajzolás és költségvetés-szerkesztés körül szerzett gyakorlati jártasságukat.

A főerdőőri stb. állásra pályázók az 1879. évi XXXI. t. cz. 37. §-ában körülírt szakképzettséget, az államerdészeti szolgálatába újonnan belépni kívánók ezenfelül még ép és erős testalkatukat, különösen jó látó-, beszélő- és hallóképességüket kincstári, erdészeti orvos, vármegyei főorvos, avagy honvédtörzsorvos által kiállított bizonyítvánnyal, valamint életkorukról és illetőségükről, eddigi alkalmaztatásukról, nyelvismeretükről, katonai kötelezettségükről szóló bizonyítványokkal felszerelt és sajátkezüleg írt kérvényeiket folyó évi június hó 1-éig a szászsebesi m. kir. erdőhivatalhoz nyújtásuk be.

Szászsebesen, 1912. évi április hó 13-án.

(9.) **M. kir. erdőhivatal.**

Vékony fenyőhaszonfa-eladás. 1912. évi 2335. szám. A benesházai és vaczoki erdőgondnokságnál termelt 6150 drb fenyőszőlőkaró, 26,009 drb fenyőerdei lécz, 169,016 folyóméter rúdca és 554·37 m³ egyéb fenyő épület- és műszerfa zárt írásbeli ajánlatok útján fog eladatni.

Az ajánlatok legkésőbb 1912. évi május hó 6-án déli 12 óráig nyújtandók be Besztercebányán a m. kir. erdőigazgatóságnál és 1912. évi május hó 7-én fognak az erdőigazgatóság tanácsstermében nyilvánosan felbontatni.

Az árverési és szerződési feltételek, a faanyagok és kikiáltási árak részletes kimutatása, ajánlati űrlap és boríték alulírott erdőigazgatóságnál szerezhetők be.

Besztercebányán, 1912. évi április hóban.

(10.) **M. kir. erdőigazgatóság.**

Erdőőr, ki katonai kötelezettségének eleget tett, 35 évnél nem idősebb, írni, olvasni tud, a német nyelvet szóban bírja, csemetekerti munkában jártas, azonnal felvétetik. Javadalmazás 600 korona évi bér, lakás kerttel, 16 m³ tuskó, szántó, rét, 1 öltöny.

(14.) **Gróf Erdődy Gyula
vasvörösvári erdőhivatala.**

Pályázat. A dunaszekesői «volt urbéres erdőbirtokosság» egy vizsgázott erdőőri állásra pályázatot hirdet azzal, hogy a megválasztandónak az 1879. évi XXXI. t. cz. 37. §-a a), b), c) pontjaiban felsorolt kellékekkel birnia kell.

Javadalma: 1. évi 800 kor. készpénz, havi utólagos részletekben kiszolgálva, 2. lakbér czimén, míg természetbeni lakása elkészül évi 100 kor., negyedévi utólagos részletekben, 3. egy hold (1000 □-öles) szántó-föld haszonélvezete.

Tartozik ezekért a reá bizandó 3 drb egymás mellett fekvő, mintegy 600 kat. hold erdőt teljesen gondozni, miért is nevezett erdőrészek közelében köteles lakni. Sajátkezüleg írott és teljesen felszerelt kérvények alulírott elnökséghez 1912. május 14-ig küldendők. Később érkező pályázat figyelmen kívül hagyatik. Választás 1912. május 16-án tartatik meg.

Megválasztott állását 1912. július 1-én köteles elfoglalni.

(11.) **A «volt urbéres erdőbirtokosság» elnöksége.**

Pályázat erdőaltiszti állásra. Egy kisebb, mezőgazdasággal egybekötött, gőzfűrés- és üvegyár faszükségletét ellátó erdőbirtok önálló kezelésével bizatik meg erdőőri szakiskolát végzett, több évi gyakorlattal bíró, erélyes egyén, a ki nős, magyarul és tótul tud.

Javadalmazása: 1560 kor. évi fizetés, háromszobás lakás mellékhelyiségekkel, zöldséges és gyümölcsöskert, egy hold szántó-föld, tűzifa, egy uradalmi ló használata, egy drb tehén uradalmi ellátása, az erdei kihágásokból befolyt összeg 1/2-ada és a megállapított lödíj.

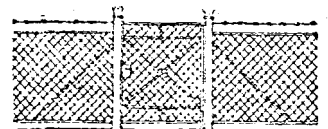
Az állás mennél előbb elfoglalandó. Okmányokkal, vagy azok hiteles másolataival felszerelt folyamodványok a következő czimre küldendők:

(12.) **Rimakovai Knöpfler Károly,
Rimakovai, Gömör vármegye.**

2 éves, nagy szőrű, veres, tiszta fajkan vizslám van eladó, mely jól aportíroz, kevés gyakorlat kell a kint levő kereséshez, kénytelen vagyok eladni, mert jelenlegi állásomban nem engedi az uraság tartani, tehát egész olesó árban eladó — 25 koronáért, akár személyesen, akár a pénz előre és vasuton azonnal küldöm, Czím Pál János uradalmi erdész, Pánd, Pestmegye. (13.)

Vadaskertsövények

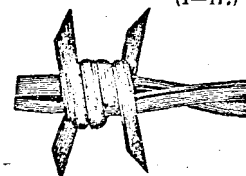
a legjobb drótanyagból, továbbá kertsövények, tennispályák, baromfiudvarok

Alpenländische Drahtindustrie

(1-17.) **Ferd. Jergitsch' Söhne**

WIEN,
IV/1, Pressgasse 29, Telephon 4144,
Graz, Göstinger-Maut und
Klagenfurt Postfach 263.

195. számú képes katalógus ingyen és bérmentve a legközelebb eső irodából.

Fajtozások! Hófehér orpington, Hófehér Wiandotte (amerikai kítűnő téli tojók), Fekete Langsan, Kendermagos Plymut tyúktojások és Hófehér óriás pekingi kacsotojások darabja 60 fillér. Rázásmentes faládacsomagolás ingyen. (6.IV.3.)

REITTER OSZKÁR főkapitánynál Nagybecskerekén kapható. Hazai és külföldi 21 kiállításon első kitüntetés. Állami aranyérem.

MEZŐGAZDASÁGI SZEMLE

XXX-ik évfolyam.

Megalapították

Cserhádi Sándor és dr. Kossutány Tamás.

A mezőgazdaság és állattenyésztés minden ágával foglalkozó illusztrált havi folyóirat, a magyar agrárkultúra terjesztésére.

Szerkesztik

enesei **DORNER BÉLA** ifj. **RÖSZLER KÁROLY**
kir. gazd. intéző. kir. kísérletügyi adjunctus.

Szerkesztőség és kiadóhivatal

Budapest, Üllői-út 25. szám (Pátria nyomda).

Előfizetési ár egy évre 12 korona.

Az Erdő előfizetőinek 8 korona.

HIRDETÉSEK felvételek a kiadóhivatalban Budapest, V., Alkotmány-u. 6.

Magas csiraképeségű erdei magvakat

szállít jutányosan

**Böhmerwälder
Waldsamen-Klenganstalt**

Gesellschaft m. b. H.

Budweis. (2. XII. 7.) **Cseherdő.**

Uri ruhák készítéséhez való jó brünni posztót és Lodent

legjutányosabb gyári áron szállít

Etzler és Dostál, Brünn

Schwedengasse 5/z.

Számos magyar erdőhivatal egyenruhaszövet szállító.

A gyárból való közvetlen bevásárlás nagy előnnyel jár.

Dús mintagyűjtemény a tavaszi és nyári évszakra, megtekintésre bérmentve. — Magyar levelezés.

(3.VI.6.)

Akác- és gledicsia-magvak!

**STAINER
GYULA**

cs. és kir. udvari szállító
Magyar Magpergető Gyárai

KÖRMEND

(Vas megye)

Ajánl:

Elismert megbízható minőségű, szavatolt csiraképeségű

**Tülevelü-
Lomblevelü-
Gyümölcs-**

magvakat

sáját s a legmodernebb gépekkel berendezett magpergető gyáramban kipergetve.

Fűmagkeveréket

szavatolt utolsó termés. — Minden talajnak megfelelő összeállításban.

**Exotikus lomblevelü
Exotikus tülevelü**

magvak

csak kipróbált, megbízható minőségben.

Továbbá mindennemű

díszfák és cserjék magvait

szintén szavatolt utolsó termésű s feltétlen sikert biztosító minőségben.

(4. VI. 5.)

Tü- és lomblevelü

facsemetéket

minden fajban, korban és nagyságban, csakis válogatott, jó gyökézzel bíró példányokban.

Továbbá

**gyümölcsvadonczot,
dísz- és sorfákat**

kifogástalan minőségben és

díszfenyőket és cserjéket az elképzelhető legszebb formában.

Kítűnő csiraképes tölgymagvak!

Idei termésű fenyőmagvak!

Tülevelü-lomblevelü csemeték! Díszfák!